

۱- نام تصنیف : چهره به چهره

۲- سازنده تصنیف : قدیمی^(۱)

۳- سراینده شعر آهنگ : طاهره کاشانی (قره العین) - سعدی

۴- گام دربرگیرنده آهنگ تصنیف : شور

۵- ضرب آهنگ : $\frac{6}{4}$

۶- گوشه‌ها و تیکه‌های شکل دهنده ساختار تصنیف :

الف : شور

ب : حجاز

پ : سلمک

ت : شهناز

ث : قرچه

ج : رضوی

چ : حسینی

۷- جدول نمایش نت شاهد گوشه‌های شکل دهنده تصنیف در گام‌های مختلف :

چپ کوک		راست کوک		نام گوشه
گام Mi	گام Re	گام La	گام Sol	
La	Sol	Re	Do	سلمک
La	Sol	Re	Do	شهناز
Do	Si _b	Fa	Mi _b	قرچه
Re	Do	Sol	Fa	رضوی
Mi	Re	La	Sol	حسینی
Mi	Re	La	Sol	شور
Si	La	Mi	Re	حجاز

۱ - قدیمی نام آهنگساز نیست و منظور آن است که این تصنیف از قدیم بجا مانده است.

شعر تصنیف

گوشه‌های شکل دهنده ساختار تصنیف

درآمد شور
(اول شور به چهارم و برگشت به اول)

- ۱- گر به تو آفتدَم نظر، چهره به چهره رو به رو
- ۲- شرح دهم غم تو را، نکته به نکته مو به مو
- ۳- از پی دیدن رُخت، همچو صبا فتاده‌ام
- ۴- خانه به خانه دَر بَدَر، کوچه به کوچه کو به کو

حجاز و فرود به شور
(پنجم شور به اول)

- ۵- مهر تو را دل حَزین، بافته بر قماش جان
- ۶- رشته به رشته نخ به نخ، تاز به تاز و یو به یو) 2

سلمک - شهناز - قرچه
(چهارم شور به ششم)

- ۷- می رود از فراق تو، خون دل از دو دیده‌ام
- ۸- دجله به دجله یَم به یَم،
- ۸- چشمه به چشمه جو به جو

رضوی - حسینی و فرود به شور
(هفتم شور به هشتم و برگشت به اول)

- ۹- از پی دیدن رُخت، همچو صبا فتاده‌ام
- ۱۰- خانه به خانه در بدر، (کوچه به کوچه، کو به کو) 2

$\frac{6}{8}$

درآمد شور

- ۱۱- (ما را همه شب نمی برد خواب) 2
- ۱۲- (ای خفته روزگار دریاب) 2
- ۱۳- (در بادیه تشنگان بَمردند) 2
- ۱۴- (وز جِلّه به کوفه می رود آب) 2

بخش و تجزیه شعر بر اساس ضرب آهنگ $\frac{6}{4}$ و $\frac{6}{8}$

در صورتیکه کلماتِ آیاتِ شعرِ تصنیفِ مذکور را بر اساس میزانهای دو ضربی (در هر میزان دو نت سفید نقطه‌دار) به گونه‌ایی جداسازی و تفکیک کنیم تا ضرب اول هر میزان و بخش اول کلمه (یا نیم کلمه) ایی از شعر منطبق شوند، باید برای هر میزان دو ضربی $\frac{6}{4}$ در این تصنیف اینگونه بشماریم:

(۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و)

پس هنرجو برای اجرای صحیح ضرب آهنگ هر میزان، باید کلیه کلمات و یا نیم کلماتی که در یک میزان قرار گرفته را در زمان ۶ ضرب اجرا نماید.

مثلاً:

(ش ——— رخُ ده ——— م) = یک میزان دو ضربی معادل ۶ نت سیاه
(۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و)

و برای نیم کلمات مثل:

(ت ——— دم نظ ——— ر) = یک میزان دو ضربی معادل ۶ نت سیاه
(۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و)

و چون بخش اول کلمات یا نیم کلمات در میزانهای مشخص شده با علامت □ از ضرب سوم میزان است می‌توانیم اینگونه بشماریم:

یک میزان ۶ ضربی یا دو ضربی

(□ □ گ ر به ت و ا ف)

(۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و)

بدیهی است برای کلیه میزانهایی که با علامت □ مشخص شده باید به طریقه گفته شده شمارش و اجرا نماییم.

بخش آخر تصنیف ضرب آهنگی متفاوت با بخش اول دارد، به عبارتی دیگر تجزیه اشعار بر اساس ضرب آهنگ $\frac{6}{8}$ شکل می‌گیرد، بنابراین باید در هر میزان (دو ضرب سیاه نقطه‌دار) اجرا شود و یا (۶ عدد چنگ) بنابراین برای انطباق کلمات یا نیم کلمات با ضربهایی از میزان، باید بشماریم:

(۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶)

و چون شروع شعر در این قسمت از تصنیف از ضرب چهارم میزان است باید بشماریم:

(م □ □ □ □)

(۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶) = یک میزان دو ضربی

(را همه شَب)

(۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶) = یک میزان دو ضربی

جدول نمودار بخش و تجزیه کلمات شعر بر اساس ضرب آهنگ $\frac{6}{8}$ و $\frac{6}{4}$

ردیف	میزان اوّل	میزان دوّم	میزان سوّم	میزان چهارم
۱	□ □ گَر به توأف	تَدَم نظر	□ □ چهره به چه	رِه روبرو
۲	□ □ شرحُ دهم	غَم تورا	□ □ نکته به نُک	تِه موبه مو
۳	□ □ از پی دی	دَن رُخت	□ □ همچو صبا	فُتادهام
۴	□ □ خانه به خا	نِه دَر بَدَر	□ □ کوچه به کو	چِه کوبه کو
۵	□ □ مهر تورا	دَلِ حزین	□ □ بافته بَر	فُماش جان
۶	□ □ رشته به رَش	تِه نَخ به نَخ	□ □ تازُ به تا	رُ پوبه پو
۷	□ □ می رود از	فِرَاقِ تو	□ □ خُونِ دَل آز	دو دیدهام
۸	□ □ دجله به دِج	لِه یَم به یَم	□ □ چشمه به چش	مِه جوبه جو
۹	□ □ از پی دی	دَن رُخت	□ □ همچو صبا	فتادهام
۱۰	□ □ خانه به خا	نِه دَر بَدَر	□ □ کوچه به کو	چِه کوبه کو

دقت کنید از این قسمت، ضرب آهنگ تصنیف تغییر می‌کند و تبدیل به $\frac{6}{8}$ می‌شود. برای اجرا طبق طریقه توضیحی قبل شمارش و اجرا کنید.

۱۱	□ □ □ □ ما	راهمه شب	نمی بَرَد	خواب ۱۲ ای
۱۲	خفته رو	زِگارُ دَر	یاب ای	خفته رو
۱۲	زِگارُ دَر	یاب		
۱۳	□ □ □ □ دَر	بادیه تَش	نِگان بُمَر	دند دَر
۱۳	بادیه تَش	نِگان بُمَر	دند ۱۴ وَز	
۱۴	حله به کو	فه می رود	آب وَز	حله به کو
۱۴	فه می رود	آب		